

**ДО  
АКРЕДИТАЦИОННИЯ СЪВЕТ  
НА НАОА**

**ДОКЛАД**

**НА**

**ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ ЗА  
РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ИЗВЪРШЕНОТО ОЦЕНЯВАНЕ ПО ПРОЦЕДУРА ЗА  
ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИ  
ПРОФЕСИИ**

**„МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТ“**

**НА ОКС „ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР“  
ОТ ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ  
В МЕДИЦИНСКИЯ КОЛЕЖ „ЙОРДАНКА ФИЛАРЕТОВА“ КЪМ МЕДИЦИНСКИЯ  
УНИВЕРСИТЕТ - СОФИЯ**

**Уважаема г-жо Председател на АС на НАОА,**

Постоянната комисия по здравеопазване и спорт предоставя на Вашето внимание настоящия доклад за резултатите от извършеното оценяване по процедурата за програмна акредитация на специалност от регулираните професии **„Медицински лаборант“** на ОКС „професионален бакалавър“ от професионално направление 7.5. Здравни грижи, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт в Медицинския колеж на Медицинския университет -София.

Докладът е разработен съгласно чл. 88а, ал. 5, т. 2 от ЗВО и чл. 33, ал. 1, т. 2 и чл. 35, ал. 1 от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) критерии за програмна акредитация на специалностите от регулираните професии в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование (ESG)- част 1 /1-10/ и по смисъла на чл.78, ал.3 от ЗВО.

## СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Хронология на процедурата
- II. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация
- III. Констатации и оценки за изпълнението на критериите за програмна акредитация на специалност от регулираните професии професии „Медицински лаборант“ на ОКС „професионален бакалавър“ професионално направление 7.5. Здравни грижи в Медицинския колеж към МУ–София в съответствие със Стандартите и насоките за осигуряване на качеството в Европейското образователно пространство за висше образование /ESG/ – част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 4/, приети от АС на НАОА на 20.10.2016 г.
- IV. Заключение
- V. Проект на препоръки на постоянната комисия

### I. ХРОНОЛОГИЯ НА ПРОЦЕДУРАТА

| № по ред | Решения   | Номер и дата на протокол / дата на извършено действие |
|----------|---|---|
| 1.       | Откриване на процедурата от АС  | Протокол № 22/27.10.2016 г.                           |
| 2.       | Утвърждаване на Експертната група (ЕГ) от АС, в състав:<br>Доц. д-р Анна Цончева, дм;<br>доц. д-р Ваня Цонева, дм;<br>Мария Айвазова– докторант .<br>Наблюдаващ процедурата от ПКЗС: проф. дб Татяна Влайкова | Протокол №3/15.02.2018 г.                             |
| 3.       | Извършено посещение на ЕГ във ВУ  | 20-21.02.2018 г.                                      |
| 4.       | Обсъждане и приемане на доклада на ЕГ от ПК   | Протокол № 12/10.04.2018 г.                           |
| 5.       | Обсъждане и приемане на доклада на ПК и изпращането му до ВУ за становище   | Протокол № 15/2.05.2018 г.                            |
| 6.       | След изтичане на срока по чл. 35, ал.2 от ПДНАОА /относно становището на оценяваната институция /ПК предоставя  |   |

|               |
|---------------|
| доклада на АС |
|---------------|

## II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

**Въз основа на доклада на експертната група** Постоянната комисия констатира, че всички препоръки от предходната акредитация (*Протокол № 16 от 12.05.2011 г.*), са **изпълнени изцяло**.

| Препоръки   | Констатации на ПК  |
|---|--|
| <b>Препоръка №1.</b><br>Да се обособи самостоятелна читалня в библиотеката на Колежа с по-голям брой работни места. <i>Срок: м.януари 2013 г</i>      | <b>Изпълнена:</b> Обособени са пет читателски места с компютри и достъп до Интернет. Библиотечният фонд е допълнен със съвременни учебни издания и продължава да се попълва. |
| <b>Препоръка 2.</b> В комисиите за провеждане на семестриални изпити да участва като председател хабилизиран преподавател. <i>Срок: м. юни 2011 г</i> | <b>Изпълнена.</b> Представен е план график за семестриалните изпити по специалността със съставите на комисиите и председатели хабилизирани лица, утвърден от Ректора        |
| <b>Препоръка №3</b> Да се стимулира и активира участието на студентите в научно-изследователската и научно-приложната дейност. <i>Срок: текущ</i>     | <b>Изпълнена:</b> Представени са доказателства за активното участие на студентите по специалността в колежански и национални научни сесии, участия в проекти и др            |

**Въз основа на доклада на експертната група** Постоянната комисия констатира, всички препоръки от предходната акредитация, са **изпълнени**.

III. КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА СПЕЦИАЛНОСТ ОТ РЕГУЛИРАНИТЕ ПРОФЕСИИ „МЕДИЦИНСКИ ЛАБОРАНТ“ НА ОКС “ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР” В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ В МЕДИЦИНСКИЯ КОЛЕЖ НА МУ – СОФИЯ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ/ ESG/- ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО (ТАБЛИЦА 4)<sup>1</sup>

Въз основа на изводите на Експертната група в доклада се оценява изпълнението/неизпълнението на всички критерии за програмна акредитация на специалност от регулираните професии в съответствие с ESG- част 1 (1-10) и по смисъла на чл.78, ал. 3 от ЗВО, както следва:

## **Стандарт 1. Политика за осигуряване на качеството**

**Критерий 1.1. При извършване на обучение по специалността от регулираните професии се поддържа и развива политика за осигуряване на качеството, която се оповестява и е част от стратегическото управление на висшето училище**

**1.1.1.** Обучението на студентите от специалността от регулираните професии „Медицински лаборант“ се провежда според изискванията за образователно–квалификационна степен „професионален бакалавър“ и съгласно образователната мисия, цели и задачи на МУ – София и МК “Й. Филаретова“. Мисията на МК е да осъществява подготовка на високо квалифицирани специалисти в съответствие със съвременното развитие на медицинската наука и практика, а *основните задачи* са да се мотивират студентите при усвояване на професията; да се изграждат умения за работа в екип; да усъвършенстват своите професионални дейности според наредба №1 на МЗ за професионалните компетенции на медицинския лаборант.

**1.1.2.** В МУ-София е създадена и функционира успешно система за управление на качеството на *три нива*: **Общоуниверситетска комисия за управление и оценка на качеството на учебния процес** (ОУКУОКУП); Комисии по качеството във факултетите, Филиал-Враца, МК ”Йорданка Филаретова“; на ниво катедра и специалности функционират отговорници по качеството.

Съставът на Колежанската комисия по управление и осигуряване на качеството включва председател, двама заместник-председатели, секретар, 10 преподаватели и 8 представители на студентите. Към КК има преподавателско-студентски комисии за всяка специалност по един студент от курс.

За реализирането на високо качество на обучение като приоритетна задача на МУ-София е специално създаден, действа и се съблюдава **Правилник за качеството на обучението в МУ-София**. Той е публично оповестен на сайта на Университета и е достъпен за всички участници в

---

<sup>1</sup> Оценяването се извършва съгласно приетите от Акредитационния съвет Методика за оценяване по критериалната система на НАОА и Правила за гласуване на процедури за акредитация и за оценяване на проекти.

процеса.

Въпреки, че в МУ няма данни да има сертифицирани одитори, в МК са правени ежегодни проверки на качеството на обучение на всички специалности от членове на Комисията на осигуряване на качеството. Комисията работи по предварително подготвен График за провеждане на вътрешни одити по СУК.

За акредитиционния период има представен протокол за един вътрешен одит на Комисията по качество на специалността „медицински лаборант“ , проведен на 09.02.2017 г., Представен е и План за корекция на несъответствията и забележките от вътрешния одит.

През изминалия период е проведен един **външен одит от НАОА**, свързан с процедурата за САНК на специалността от регулираните професии „Медицински лаборант“. Решенията на този одит са представени с протокол №17 от 17.07.2014 г. Приемат се за изпълнени всички препоръки от последната програмна акредитация.

**1.1.3.** МК „Й. Филаретова“ предоставя оптимални възможности за научноизследователска дейност на преподавателите и стимулира трансфера на резултатите ѝ в образователния процес по специалността.

Научната дейност на студентите и техните преподаватели се реализира на ниво Университет и Колеж чрез участие в организирани научни форуми, както собствени, така и от други университети и колежи от страната. Научната дейност на студентите е активно подпомагана от преподавателите по специалността и от организирани от тях кръжоци.

Студентите медицински лаборанти участват активно в научноизследователската дейност на специалността. Научните им разработки са основно научни обзори или собствени проучвания с приложно-научен характер.

В специалността периодически се канят и гост-лектори, които запознават студентите с актуални проблеми, свързани с лабораторната медицина

В периода 2012 - 2017 година с активното участие на студентите от специалността са реализирани **83** публикации в сп. *Инфодент* и *Здраве и наука*, както и в *Сборници* на Юбилейни сесии в Стара Загора, Плевен, Пловдив и **111** участия с **31** доклада и **80** постерни презентации на научни форуми и Юбилейни научни сесии на МК- София, Стара Загора, Плевен, Варна и някои специализирани конференции.

Студенти от специалността изказват задоволство от възможността за участие в научно- теоретични и практически разработки под ръководството на преподавателите от МК.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 1.1:**

В МК „Йорданка Филаретова“ има политика за управление на качеството. Функционирането на действаща система за управление на качеството в МК е обезпечена чрез поддържане на собствена документация, която включва архив на дейността на Комисията по качеството на

*МК-София – протоколи от ежемесечни работни срещи, резултати от анкети на студентите за качеството на обучение, резултати от вътрешни одити.*

*Студентите от специалността „Медицински лаборант“ се включват активно в научноизследователска дейност, стимулирани и подпомагани от преподавателите, ръководството на Колежа и Университета. Провеждат се собствени студентски конференции ежегодно в празника на Колежа, издава се **собствено списание** с активна публикационна дейност от страна на студентите.*

## **Критерий 1.2. Управление на качеството на образованието**

**1.2.1.** МК „Йорданка Филаретова“ притежава ефективно действаща система за управление качеството на обучение, съобразена с международния стандарт ISO 9001-2008.

*Усъвършенстването на управлението на качеството на учебния процес е залегнало и в приетата **Стратегия за развитие на МК**, с основни приоритети: **Изграждане на система за управление, осигуряване и самоконтрол на качеството на обучение на студентите; Актуализиране на учебните планове, програми и квалификационни характеристики; Утвърждаване на система за оценяване; Материално-техническо осигуряване на учебната дейност; Разширяване на следдипломното обучение на преподавателите; Оптимизиране администрирането на учебната дейност.***

В МК се извършва периодична самооценка на действащата система за управление на качеството.

В изпълнение на Правилника за подготовка и провеждане на учебната година на МУ-София в края на всяка година Съветът на специалността приема отчетите за извършената научна и преподавателска дейност, разглеждат се учебните програми и необходимостта от актуализация.

Провеждат се срещи на Ръководството на МК и преподавателите по специалността „Медицински лаборант“ със студентите, при които се обсъждат въпроси, свързани с работния и учебен процес, които са в пряко отношение към качеството на образование. Препоръките, които най-често дават студентите са да се издават и преиздават повече учебници и учебни помагала и да се увеличи броят на часовете по цитология. Ежеседмично се провежда Съвет на специалността, на който се обсъждат и огласяват резултати, свързани с качеството на учебния процес.

Периодично се анкетират студентите в съответната специалност, показващи силните и слаби страни на всяка преподавана дисциплина. В МК „Й.Филаретова“ има разработени 8 вида анкетни карти, като в 6 от тях се проучва студентското мнение, една на абсолвентите за тяхната реализация и 1 на потребители на кадри.

Анкетите се обработват от студентско-преподавателска комисия на специалността, резултатите се обсъждат и приемат на събрание на Комисия по качеството на обучение и Съвет на колежа. Представени са данни от резултатите от проведените анкети за мнението на студентите относно качеството на обучение през 2016-2017 г., данни от анкетно проучване на

мнението на потребителите на кадри за периода 2016 – 2017 г.

**1.2.2.** В МК „Й. Филаретова“ се прилагат принципи, етични ценности и правила, на които трябва да се основават взаимоотношенията между ръководството, преподаватели, служители и студенти.

**Комисията по етика на научните изследвания** в МУ- София /КЕНИМУС/ е експертен и консултативен орган, учреден със Заповед на Ректора за извършване на начална и текуща експертна оценка, периодичен надзор и даване на становище относно етичните аспекти на научните изследвания, провеждани в рамките на институцията

МУ–София има Етичен кодекс на академичния състав и служителите, който е достъпен на сайта на Университета, приет на АС 23.10.2007 г. и актуализиран на заседание на АС на 25.10.2016 г. и 24.01.2017 г.

В МК има **Комисия за разглеждане на жалби и сигнали от студенти** – Заповед № 11 от 11.09.2017 г. на Директора на МК и Правила за действието на тази комисия утвърдени от Директора. През изминалия период **не са констатирани изпитни измами и плагиатство** по отношение на дейността на Медицинския колеж-София.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 1.2:**

*МК „Йорданка Филаретова“ притежава ефективно действаща система за управление качеството на обучение, следваща стриктно заложеното на университетско ниво като съвкупност от документи – правилници, процедури, инструкции и т.н., свързани с различни аспекти на университетския живот – процес на обучение, научноизследователска дейност и др.*

*Регулярно се проучва студентското мнение с оглед повишаване качеството на обучение. Пряко свързан с управлението на качеството е и Етичния кодекс, приет на университетско ниво.*

*За изминалия период няма регистрирани жалби и не са регистрирани изпитни измами и плагиатство в рамките на специалността.*

## **Стандарт 2. Разработване и одобряване на програмите**

**Критерий 2.1.** ВУ извършва обучение по специалността от рег. професии като прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация, (квалификационни характеристики, учебни планове и програми и др.) при съдействието на представители на партньорски организации, студенти и други заинтересовани страни

През акредитационния период (от 2011/2012 г. до 2016/2017 г.) в МК-София са приети **346** студенти в специалност „Медицински лаборант“, а са се дипломирали **213** (от 32 през първата на 34-38 през следващите и 30 за последната 2016/17 г.).

Мисията, целите и задачите на МК и обучението по специалност от регулираните професии “Медицински лаборант” са в унисон с промените и изискванията на европейските директиви и националното законодателство.

**2.1.1.** Обучението на студентите по специалността “Медицински лаборант” в МК-София се провежда по изготвена и утвърдена за специалността учебна документация, която включва *Квалификационна характеристика, Учебен план, Учебни програми* на изучаваните дисциплини (задължителни, избираеми и факултативни) и *Ежегоден график на учебния процес*.

**Квалификационната характеристика** за специалност „Медицински лаборант” е основен документ при планиране, организиране и управление на учебния процес, разработена съгласно изискванията на ЗВО и Наредбата за ЕДИ за придобиване на висше образование по специалността „Медицински лаборант” и е приета на КС на МК (Протокол № 29/ 04.07.2016 г.), на АС на МУ-София и Утвърдена от Ректора през 2016 г.

В нея са описани общите умения, знанията по основополагащи научни дисциплини и специфичните професионални умения, т.е. **професионалните компетентности и видовете дейности**, които може и трябва да извършва завършилият специалността, както и възможностите за **професионалната реализация** на завършилите специалността.

**Учебният план** предвижда **редовна форма на обучение с продължителност 3 години** (6 семестъра, от тях 5 семестъра по 15 седмици и VI семестър - 15 учебни седмици - преддипломен стаж). **Учебният план** съдържа **25 + 1** (спорт) задължителни, **4** избираеми и **2** факултативни учебни дисциплини.

**Общият хорариум е 3910 учебни часа.** Теоретичната подготовка се осъществява чрез лекционно преподаване и упражнения в рамките на **1925 часа**. Практическата подготовка се осъществява в клинични бази и е общо **1985 часа** (учебна практика **1185 ч.** и преддипломен стаж **800 ак.ч., т.е. 50% от общия хорариум**). Въведена е система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) с общо **183 кредита за целия период на обучение**.

**Учебните програми** на изучаваните дисциплини (задължителни, избираеми и факултативни) по всички учебни дисциплини са разработени от водещи специалисти в съответната научна област, *отговарят на съвременните европейски стандарти*. Учебните програми се разработват по утвърден от Университета образец.

**Годишният учебен график** е в съответствие с учебните планове и програми и спецификата на обучението по съответните специалности и дисциплини и се утвърждават от Директора на Колежа.

Водят се и **стандартните задължителни документи** - *главни книги, студентски книжки, изпитни протоколи, индивидуални досиета* и др., които са в съответствие с Наредбата за държавните изисквания към съдържанието на основните документи, издавани от Университета. На дипломираните студенти се издават дипломи с приложение и академична справка. Организацията на учебния процес се осъществява от зам. - директора по учебна дейност, ръководителя на специалността и преподавателския състав.

*Периодично се анализира и обновява действащата учебна документация по специалността „Медицински лаборант” като се взема*

*предвид студентското мнение, мнението на потребителите и съвместимостта ѝ с документацията от европейското пространство на висшето образование – последно обновяване – 2016 г.*

**2.1.2.** Общественото мнение в град София и областта е високо за специалността „Медицински лаборант“ в МК-София. МК „Й. Филаретова“ има тясно сътрудничество с *потребителите на кадри*, което дава възможност за своевременно проучване на пазара на труда и необходимостта от техни специалисти. **На срещата на ЕГ с потребителите на кадри** - представители от лаборатории в университетските болници, МИ на МВР, Първа МБАЛ и Столична РЗИ *всички са исказали мнение за добрата подготовка на студентите и дипломантите от МК, които са били на преддипломен стаж и които вече работят при тях.*

**2.1.3.** Контролът и оценяването на студентите от специалност “Медицински лаборант”, знанията и уменията на студентите се извършва според предвидените форми и процедури в учебния план. В МК „Й. Филаретова“ се използват следните форми на контрол: *предварителен, текущ и краен.* Системата за оценка на теоретичните знания и практическата подготовка на студентите е част от системата за контрол и управление на качеството на обучението в МК.

**Текущият контрол** – *планиран и непланиран текущ контрол* - проследява нивото на усвояване на теоретичните знания и е задължителен елемент от учебната дейност.

**Заклучителният контрол** се изразява в полагането на изпити за съответните дисциплини по учебен план.

Разработени са няколко форми за проследяване на присъствието на студентите във всички аудиторни занимания: *Карти за учебна практика и Проверки по списък в лекции и практически упражнения.*

**Държавният изпит** по специалните учебни дисциплини „**Клинична лаборатория**“ и „**Микробиология**“ се провежда на два етапа – практически и теоретичен изпит. Успешно положилите практически изпит преминават към втория етап – писмено излагане на теоретичния материал и устно събеседване.

За оценка на придобитите знания и умения се присъждат и съответен брой *кредитни точки* по системата за натрупване и трансфер на кредити. Те се отразяват в дипломите, дипломните приложения и в академичните справки.

**2.1.4.** При периодичното обновяване на учебната документация на специалността “Медицински лаборант” в МК- София се сравняват с аналози от други висши медицински училища в страната и в чужбина. На тази база е направена сравнителна оценка на хорариума на задължителните учебни дисциплини включени в учебните планове на **МК-Варна и МК-Плевен, МК-Ст. Загора и МК-Пловдив**, която показва висока степен на сходство.

**2.1.5.** **Учебните програми** определят съдържанието на изучаваната дисциплина и структурирането ѝ в относително обособени части, включващи минимум 15 академични часа аудиторна заетост. Програмите са

разработени от титулярите на учебните дисциплини - хабилитирани преподаватели на основен трудов договор в МУ- София и хоноруваните хабилитирани преподаватели, с които е сключен договор за учебната година. Учебните програми и актуализациите им се обсъждат в Съвета на специалността и се приемат от Колежански съвет.

Чрез провеждане на анкети ежегодно се получава информация от обучаваните за организацията и управлението на учебния процес, учебното съдържание, а от потребителите на кадри за нуждите и потребностите и др. с цел адекватна корекция на учебната документация. *Анкетираните студенти* оценяват положително качеството на образование, както и действащата система за оценка на знанията.

**2.1.6.** Като част от мерките за осигуряване и поддържане на качеството на образованието в МК – София се провежда **системен анализ и периодично обновяване на учебната документация** на специалността “Медицински лаборант”.

Периодично са актуализирани **учебните програми за обучение** по специалността, в зависимост от развитието на медицинската наука. През отчетния период Съветът на специалността е предложил на Колежанския съвет за актуализиране и са актуализирани общо **35** програми по дисциплините на специалността „медицински лаборант“.

**2.1.7. Учебният план** за специалността **изцяло отговаря на ЕДИ** като номенклатура на учебните дисциплини и техния хорариум, както и с Наредбата за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища.

Формата на обучение е редовна, а продължителността на обучението е 3 години, с **общ хорариум 3910 часа: теоретична подготовка – 1925 академични часа, практическо обучение – 1985 академични часа (1185 ч. практическа подготовка 5 семестъра и 800 академични часа преддипломен стаж)**, с което отговарят на изискването на чл. 5, ал. 6 от ЕДИ „*часовете за практическа подготовка да не са по-малко от 50% от общия хорариум*“.

Въведена е система за натрупване и трансфер на кредити (ECTS) с общо **183** кредита.

Учебният план на специалността “Медицински лаборант” включва *задължителни, избираеми и факултативни* дисциплини и учебна практика, както следва:

- **25 задължителни дисциплини/ + спорт / с общ хорариум 1755 часа;**
- **4 избираеми дисциплини – 80 часа**, като за целия курс на обучение се избират **най-малко 1 дисциплина;**
- **2 факултативни дисциплини;**
- **учебна практика – 1185 часа**

*Малкият брой избираеми дисциплини (само 4) ограничава избора на студентите.*

Съотношението между хорариумите на задължителни, избираеми и факултативни дисциплини е **1755:80:80**. Съотношението между часовете за

лекции и часовете за практически упражнения в хорариума на задължителните учебни дисциплини е съответно 836:854.

**Практическото обучение** на студентите от специалност „Медицински лаборант“ включва **учебна практика - 1185 часа**, която се провежда от I до V семестър и **преддипломен стаж - 600 астрономически часа**, който се провежда през VI семестър.

Разпределението на **учебната практика по основните дисциплини** (клинична лаборатория -405 ч., микробиология и вирусология – 300 ч., хистология с хистотехника – 165 ч. и медицинска паразитология – 90 ч.) е съобразено с часовете по учебен план.

**Държавният преддипломен стаж** се провежда през VI семестър по предварително изготвен график, като студентите посещават всеки ден базите и седмичните часове са 40 ч. По време на практиката и стажа студентите се контролират от преподавател по практика или наставник в клиничната база

Учебната практика и преддипломният стаж се провеждат в одобрени от Академичния съвет на МУ-София **базис** на клинични болници, ДКЦ, медицински центрове и СМДЛ.

**Кредити:** Общият брой на кредитите от **задължителни учебни дисциплини, учебна практика и преддипломен стаж** за специалност “Медицински лаборант” при МК- София е 183, от които от семестриалното обучение - 153, от преддипломен стаж - 20 и от държавни изпити – 10 кредита.

На всяка от **избираемите и факултативните дисциплини** се определят по 1 **кредит**.

След завършване на обучението и успешно полагане на всички предвидени по Учебния план изпити, студентите получават диплома за висше образование по специалността „Медицински лаборант“ с професионална квалификация „Медицински лаборант“. В дипломата заедно с оценките по шестобалната система се вписват и съответствията по скалата на ESTC.

### **Констатации за изпълнение на критерий 2.1:**

*Учебната документация за специалността от регулираните професии „Медицински лаборант“ за ОКС „професионален бакалавър“ е подготвена съобразно изискванията на Правилника за дейността на МУ- София и МК-София, както и всички нормативни документи, свързани с университетско образование.*

*Представени са квалификационна характеристика, учебни планове и учебни програми, графици за учебната дейност, които се актуализират периодично.*

*Учебните програми са с актуално съдържание, съобразени със законодателната рамка, медицинските стандарти, специфичната подготовка и новостите в практиката на медицинските лаборанти и съвременното развитие на специалността.*

Необходимо е да се увеличи броят на предлаганите избираеми учебни дисциплини.

При определяне на съдържанието на учебните програми и практическата подготовка на студентите се отчита мнението на потребители на кадри и студентите.

### **Стандарт 3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към студентите**

**Критерий 3.1. Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на студентите в процеса на обучение на съответната специалност от регулираните професии**

**3.1.1.** Обучението на студентите от специалността „Медицински лаборант“ се провежда според изискванията за образователно-квалификационните степени, ЕДИ и съгласно образователната мисия, цели и задачи на специалността.

За провеждане на учебната практика и преддипломния стаж студентите се информират писмено и чрез устни контакти с управителите на ЛЗ и СМДЛ, с които има сключени предварително договори. Информация за учебния процес, учебния план и квалификационната характеристика са включени в уеб страницата на МК-София.

**3.1.2.** Усвояването на практически умения в професията на медицинския лаборант е с огромна важност. Преподавателите от специалност „Медицински лаборант“ в МК извършват *периодични проучвания на студентското мнение* по отношение на обучението им и цялостната организация и провеждане на учебния процес.

Избираемите и факултативните дисциплини предложени на студентите са съобразени с техните потребности, свързани с необходимостта от допълнителна подготовка по основни направления.

За усъвършенстване на практическите умения на студентите спомага и Европейският проект към МОН „Студентски практики“. През отчетния период **20 студенти от специалността са включени в проекта в различни държавни и частни лечебни заведения**. Преподаватели от специалността участват като академични наставници и ментори.

**3.1.3.** Специалността „Медицински лаборант“ в МК-София се оценява високо от общественото мнение и от обучаващите се студенти.

Обратната връзка, необходима за оценка на качеството на обучението по специалността в МК-София се търси по няколко начина: чрез ежегодни анкети за проучване на мнението на студенти, дипломанти и потребители и чрез членове на Клуб на възпитаниците на МУ-София (<http://mu-Sofia.bg/BG/Alumni-клуб/> и отделна страница за кариерното развитие.

Проведените анкети с потребителите на кадри показват, че между 80 и 90 % от специалистите в професионалното направление придобиват необходимите знания и практически умения. Висок е процентът /80%/ на

желаещите за обучение през целия живот.

**3.1.4.** Прилаганите в МУ-София и МК системи за контрол и оценка са регламентирани и оповестени в съответните документи. Те са достъпни за всички участници в учебния процес. Обяснени са начините на проверка и оценка на знанията на обучаемите в „Правилника за подготовка и обучение на учебната година” на МУ - София.

**3.1.5.** Правата и задълженията на обучаваните се огласяват в началото на обучението им. Те са запознати с правото си да се информират за мотивите относно получена оценка, включително и за текущите. По отношение на изпитните процедури съществуват ясно разписани правила. Разработени са Инструкция за оформяне на правилата за провеждане на писмен/устен семестриален изпит. Студентите имат достъп до създадената изпитна система, чрез предоставяне на информацията на хартиен и електронен носител за датите за изпита.

**3.1.6.** Информацията за мнението на студентите за качеството на провеждания учебен процес и прилаганите практики е от периодично провеждане на анонимни анкети със студентите за отразяване на тяхното мнение, от мнения на студенти изразявани пред курсовите ръководители и от разговори между преподаватели и студенти.

В специалност „Медицински лаборант” от 2012 г. ежегодно се провеждат контролни проверки на посещаемост и успеваемост на студентите, от 2016 г. има програма за вътрешен одит и е проведен един през 2017 г.

**3.1.7.** МК има създадена комисия за разглеждане на жалби и сигнали от студенти на база на Заповед на Директора на МК, като в комисията има и представител на студентите. ***През отчетния период жалби от специалност „Медицински лаборант“ не са постъпвали.***

#### **Констатации за изпълнение на критерий 3.1:**

*Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Медицински лаборант“ в МК“Йорданка Филаретова“ отговаря на съвременните изисквания, свързани с процеса на преподаване и учене, практическа подготовка, оценяване. Има публичност на информацията, свързана с изпитването и оценяването, в т.ч. държавните изпити.*

*Резултатите от периодичното изследване на студентското мнение по отношение на цялостния процес на обучение се отчитат с оглед неговото усъвършенстване.*

*Няма констатирани жалби на студенти съобразно наличните правила и процедури, валидни за Университета.*

### **Стандарт 4. Прием, развитие, признаване и дипломиране на студентите**

**Критерий 4.1.** Институцията оповестява публично приетите от нея документи, очертаващи „жизнения цикъл“ на студента: прием в съответно професионално направление, развитие, признаване и

## **дипломиране, както и доказателства за последователното им и прозрачно прилагане**

**4.1.1.** За привличане на български и чуждестранни студенти специалността „Медицински лаборант“ има изработен рекламен клип, който е на разположение на кандидат-студентите. МК има и рекламна брошура, която се разпространява преди кандидат-студентската кампания. В кандидат-студентския справочник има информация за същността на всяка специалност от регулираните професии налични в МК.

Студентите и кандидат-студентите имат пълен достъп до програмите за обучение. Такъв вид информация се предоставя от Учебен отдел на МК на хартиен и електронен носител. Студентите получават информация и за възможностите за изучаване на свободноизбираеми и факултативни дисциплини. Основни информационни източници са информационни табла в МК, таблото пред кабинета на специалността, фейсбук групи и др.

Преподавателите и курсовите ръководители ( курсовите ръководители се определят от Директора на МК) предоставят на студентите актуална информация за възможностите за развитие и професионална реализация в съответните специалности. *МУ-София е първият от медицинските университети в страната, който е започнал изграждането на **Център за кариерно развитие** още през 2008 година.* Студентите и новозавършилите специалисти се информират за дейността на Кариерния център чрез МУС – портала.

**4.1.2.** В МУ- София е приложена европейската директива за признаване на професионална квалификация, признаването на дипломи и периоди на обучение между държавите от Европейската икономическа зона. Създадена е необходимата организация за привличане, прием и адаптиране на българските и чуждестранни студенти.

**4.1.3.** Дейността по обмена в специалността е традиционна и следва своето развитие. Медицинският колеж участва в програма Еразъм и Еразъм+. В рамките на тези програми се организират мобилности на студенти от Колежа. МК „Йорданка Филаретова“ е в сътрудничество с ENIC/NARIC център с оглед осигуряване на съгласувано признаване.

*За първа година през 2017 г. студенти от специалността са включени в програмата Еразъм + за провеждане на преддипломен стаж в Република Македония. До сега не е имало участие на преподаватели от МК в проглама Еразъм.*

МУ София има много широки контакти и подписани двустранни споразумения за сътрудничество и мобилност с университети в Европа, Азия и САЩ.

За периода от последната акредитация има *за първи път изпратени 2 български студенти от специалността „Медицински лаборант“ на преддипломен стаж в Македония м. февруари- м. април 2018 г. и още 3 ще заминават на 02.04.2018г .*

**4.1.4.** Медицинският колеж предоставя оптимални възможности за научноизследователска дейност на преподавателите и стимулира трансфера

на резултатите ѝ в образователния процес по специалността.

*През периода на акредитация Медицинският колеж издава собствено списание „Здраве и наука“.*

Научната дейност на студентите е активно подпомагана от преподавателите по специалността с **организиране на кръжоци по приложни дисциплини**. Научните им разработки са основно научни обзори или собствени проучвания с приложно-научен характер.

В периода 2012-2017 г. с активното участие на студентите от специалността са реализирани **83 публикации** в сп. Инфодент и Здраве и наука, както и в Сборници на Юбилейни сесии в Стара Загора, Плевен, Пловдив и **111 участия** с 31 доклада и 80 постерни презентации на научни форуми и Юбилейни научни сесии на МК София, Стара Загора, Плевен, Варна и някои специализирани конференции.

**4.1.5.** МУ-София и МК следват официално приетия ред за водене на учебната документация. Стриктно се изпълняват утвърдените стандарти (процедури) за промени в учебната документация, съблюдавайки наредбите за ЕДИ и всички национални, университетски и колежански правилници и наредби.

**4.1.6.** МК поддържа тясно сътрудничество с потребителите на кадри, което дава възможност за своевременна обратна връзка за качеството на подготовка в специалностите. Още по време на държавния стаж някои от студентите получават покана да останат на работа след завършването си.

През акредитационния период в МК-София са приети **346** студенти по специалността, дипломирани са **213** (от 32 през първата на 34-38 през следващите и 30 за последната 2016/17). Причините за прекратяване на обучението са много различни-за слаб успех-21; неплатени такси – 39; здравни причини – 7 и др.

Завършващи обучението си студентите от специалност „Медицински лаборант“ в МК имат възможност да избират конкретно работно място, което е видно в представена информация с мнения, оценки, благодарствени писма от потребители.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 4.1:**

*В рамките на обучението в МК-София има ясно очертани компоненти на „жизнения цикъл“ на студентите – от приема до завършването на обучението. Налице е система за организиране на кандидат-студентската кампания, по време на която се осигурява необходимата информираност за кандидат-студентите.*

*В процеса на адаптиране на новоприетите студенти и тяхното активно включване в дейностите важна роля имат сътрудниците на Учения отдел, ръководителите на специалността и преподавателите.*

*Налични са процедури за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина, в резултат от студентска мобилност. Програмата за мобилност на преподаватели и студенти по програмите „Еразъм“ и „Еразъм+“ се осъществява много добре.*

*Студентите са стимулирани да публикуват резултати от научноизследователска дейност, както и да участват в проектна дейност. Има определена система за проследяване на професионалната реализация на завършилите студенти.*

## **Стандарт 5. Преподавателски състав**

**Критерий 5.1. Институциите имат разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав чрез прилагане на прозрачни процедури като част от стратегията за развитие на специалността**

**5.1.1.** Преподавателският състав на специалността „Медицински лаборант“ при МК „Йорданка Филаретова“ е в съответствие с изискванията на ЗВО и ЕДИ, с много добра научна квалификация, притежават необходимата професионална компетентност и имат придобити една и повече научни специалности по дисциплини, по които преподават.

Създадени са условия за продължаващо обучение на преподавателите по всички дисциплини в МУ- София и МК. За периода 5 преподаватели на ОТД към МК за обучение по специалността „Медицински лаборант“ са участвали в **13** специализирани обучителни курсове и семинари. **От всичките 10 преподаватели на ОТД към МК- София за периода има завършени 3 втори магистратури и 3 докторантури с две хабилитации.**

Академичният състав на МК– София за академичната 2017-2018 година включен в преподаването по специалността „Медицински лаборант“ е **58 преподаватели.**

**5.1.2.** Лекционното обучение по задължителните учебни дисциплини се осъществява от **28 хабилитираните** преподаватели, от тях **19 са на ОТД към МУ-София – 8 професори и 11 доценти** (5 от тях са на ОТД към МК-София); по чл. 111 от КТ са **4 хабилитирани преподаватели и 5 хабилитирани са на граждански договор.** Отношението на хабилитираните преподаватели на ОТД към общия брой хабилитирани е **19:28** или **68%**. Съгласно чл.6, ал.3 от ЕДИ „не по-малко от 50% от преподавателите по задължителните учебни дисциплини трябва да са на ОТД във висшето училище“.

Обучението по специалността се осигурява и от **12** гл. асистенти (**всички с ОНС „доктор“**) на ОТД и **1** хоноруван асистент. Лекциите на 21 от всички задължителни дисциплини се водят от хабилитирани преподаватели, като 53,6% от тях са на ОТД. *Изпълнено е изискването на чл.6, ал. 1 от ЕДИ над 50% от лекционните курсове да се четат от хабилитирани и лица с ОНС „доктор“.*

Лекциите по избираемите и факултативни дисциплини дисциплини се водят от 5 хабилитирани (1 доцент на втори ТД) и 2 нехабилитирани преподаватели.

**5.1.3.** Утвърден е официално установен ред за атестиране и самоатестиране на преподавателите. Членовете на академичния състав се атестират веднъж на три години нехабилитирани лица и веднъж на пет години хабилитирани лица. Атестационната оценка е комплексна - оценява се преподавателската, научноизследователската, административната и други

дейности на атестираното лице.

**5.1.4.** Утвърдена практика на преподаватели от МУ-София са гостувания като лектори, консултанти и експерти по покана на чуждестранни висши училища и научноизследователски центрове и др. За изминалия период са осъществени **4 посещения** в Париж, Сараево, Атина, Южна Африка- Дърбан на преподаватели по Клинична лаборатория от специалността за представяне на научни съобщения.

Осъществяват се контакти чрез програмата „Еразъм +” със сродни колежи в Турция, Македония, Румъния, Полша. Запознаването с чуждестранни модели на обучение и научноизследователската дейност на партньори в тези страни допринася за интегриране на националните и колежански традиции с европейския опит, включително и за усъвършенстване технологията на преподаване и разширяване на научните проучвания

#### **Констатации за изпълнение на критерий 5.1:**

*В МУ- София и МК се полагат усилия за стимулиране на академичното развитие на преподавателския състав, който участва в обучението на студенти по специалността.*

*Основната част от преподавателите в МК са на ОТД към съответни катедри на Медицинския факултет и тяхното кариерно развитие е свързано с дейността на Медицинския факултет.*

*Спазени са всички изискванията на Единните държави изисквания за специалността от регулираните професии „Медицински лаборант“.*

*Осигурени са условия за преподавателска мобилност в чуждестранни университети,*

#### **Критерий 5.2. Научноизследователската (художествено-творческата дейност) на академичния състав и участието на студентите и докторантите в нея**

**5.2.1.** В МУ София има изградена и функционира система от подходи, правила и процедура за организацията и управлението на НИД-МУ.

За разглеждания период **8 от преподавателите** за специалност „Медицински лаборант” са взели участие в разработването и реализацията на **37** научни проекти (или 25% от всички преподаватели на ОТД), от които **27** вътрешно-университетски, **6** национални и **4** международни проекти.

**5.2.2.** Научната активност на преподавателите включва експертна дейност, консултантски услуги, рецензирания.

За периода 2011-2017 г. преподавателите на **ОТД към МК-София** по специалност „Медицински лаборант“ (3 хабилизирани и 7 нехабилизирани) са участвали в **323** научни публикации, от които **208** в български реферирани издания; **76** – в чужди реферирани списания; **259** участия с доклади и постери (в 165 национални, **62** национални с международно участие и **32** участия в научни хоруми в чужбина). Преподавателите от МК са участвали в издаването на **5** монографии и **34** ръководства, учебници и други помагала.

За популяризиране научната продукция на преподавателите в Медицинския колеж се организират извънаудиторни дейности, както и периодични публични събития.

В МК-София има създадени условия за разпространение на изследователските резултати в подходяща форма – собствено списание „Здраве и Наука“, което се издава вече 7 години. На преподавателите се осигуряват условия за публикуването на получени резултати от научноизследователска дейност и в списание „Здравна политика и мениджмънт“, издание на Факултет по обществено здраве; списание „Здравни грижи“, издания на научни конференции и др.

Научноизследователската дейност се осъществява на основата на разработена стратегия в съответни направления. Ръководството на МК обезпечава финансово публикационната дейност и участието на преподавателите в национални и международни форуми, конгреси, конференции и др.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 5.2:**

*МК представя данни за много добре организирана и реализирана научноизследователска дейност. Стимулира се активно публикационната дейност чрез собствено списание, системно организиране на научни форуми в страната, което стимулира преподаватели и студенти да се представят със свои разработки на теми от текущата практика.*

*Впечатляващо е написването на 34 учебници, ръководства и учебни помагала за акредитационния период от 6 преподаватели на ОТД към МК.*

*МУ-София се стреми да осъществява добра организация и използване на автономията за повишаване на качеството на преподаване, повишаване компетентността на преподавателите и създаване на добри условия за привличане на студенти от страната и чужбина.*

### **Стандарт 6. Учебни ресурси и подпомагане на студентите**

**Критерий 6.1.** Има осигурена и непрекъснато развиваща се финансова, материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности по професионалното направление, както и подходяща среда за дистанционно обучение, ако провеждат такова

**6.1.1.** Един от приоритетите на ръководството на Колежа и МУ-София е оптимизиране на материалната база.

За качествено провеждане на учебния процес е създадена оптимална организация, осигурени са необходимите аудитории, учебни зали, лаборатории, кабинети и др. *Подновено е оборудването с нова съвременна апаратура.*

Колежът разполага се с необходимата материално-техническа база за обучението в съответствие със спецификата на специалност „Медицински лаборант“ :

Използваните бази за обучение са: *собствена на Колежа, на*

*Медицинския университет и на лечебните здравни заведения в София.*

Сградата на ул. „Й.Филаретова” № 3 в гр. София е предоставена на Медицински колеж с Акт 7917 от 25.11.1972 г. за държавна собственост на недвижим имот.

*Лекционните курсове на специалност „Медицински лаборант” на територията на Медицински колеж имат на разположение 6 учебни зали с по 42 места и обща площ 324м<sup>2</sup> и 1 аудитория с 70 места и обща площ 60 м<sup>2</sup>. Във всички учебни зали има монтирани екрани за работа с мултимедийна техника. Медицинският колеж разполага със 6 собствени мултимедийни апарата, от които 1 стационарен.*

*Лекционните курсове на специалност „Медицински лаборант” на територията на Предклиничния учебен център и други звена на МУ имат на разположение: 4 зали по 200 кв.м. с по 180 места.*

Аудиторната площ за учебна заетост на 1 студент, обучаван в специалност „Медицински лаборант”, при среден брой 50 студенти за пълен курс на обучение е 2,75м<sup>2</sup>.

За *практическите упражнения на студентите* медицински лаборанти на територията на Медицински колеж и МУ са осигурени 7 специализирани кабинети и лаборатории, с общ брой 72 работни места и обща площ 245 м<sup>2</sup>.

За *провеждането на практическите упражнения* по основните специалности в Колежа се използват две учебни зали по **клинична лаборатория**, всеки с капацитет по 12 места; една лаборатория по **микробиология** с 12 работни места, една лаборатория наречена за **анализ на биоактивни компоненти**, оборудвана с **високоспециализирана апаратура, придобита по научен проект, също с 12 работни места.**

Учебните лаборатории по Клинична лаборатория, Микробиология и вирусология са оборудвани със съвременна лабораторна техника и апаратура: микроскопи; хематологичен брояч; автоматични анализатори за биохимични анализи, урина и хемостаза, молажи за вземане на кръв със затворена система; апарати за изследване на кръвна захар; диспенсъри; спектрофотометър, CD за изследване на уринен седимент и CD за лабораторна хематология; микротом; стерилизатор; термостат; апарат на Кох; автоклав; бактерицидни лампи; автоматични пипети; система за анаеробно култивиране “Anaerocult” и всички пособия за лабораторна дейност.

Студентите от специалност „Медицински лаборант” провеждат *клиничната си практика и преддипломен стаж* в специализирани лаборатории на територията на **12 здравни заведения в гр. София**. МК – София, с които има сключени договори и които осигуряват минимум 48 работни места за обучение на стажант - лаборанти. *Изборът на учебно-практическите бази* се извършва по определени критерии: положителна акредитационна оценка по Закона за лечебните заведения, съвременно материално-техническо оборудване, осигуреност с квалифицирани и мотивирани наставници и др.

Студентите от специалност „Медицински лаборант” разполагат с физкултурен салон, оборудван със съвременни фитнес уреди, спортна

площадка в двора на МК. **Социално-битовата база** за студентите включва студентско общежитие към МУ София. Тази леглова база удовлетворява 100% от подадените молби за общежитие. *Няма осигурено място за хранене на студентите в близост до МК или МУ.* Студентите от специалността имат възможност да ползват летен спортен лагер в с. Равда и зимен спортен лагер в гр. Банско

**6.1.2.** Материално-техническите средства и апарати са достатъчни за провеждането на пълноценно теоретично и практично обучение за всеки студент.

Медицинският колеж разполага със собствена библиотека: учебници, ръководства, специална литература, периодични издания и интернет. Всички нови издания, свързани със специалността, своевременно се попълват в библиотеката. Студентите от специалността през целия период на следването си ползват библиотеката.

МК разполага със собствени компютри и безжичен интернет, които се ползват от студентите по специалността. Специалността „Медицински лаборант“ разполага с компютри в учебните лаборатории по Клинична лаборатория и Микробиология и вирусология, свързани с глобалната интернет мрежа, телевизор и DVD.

В Медицинския колеж „Й.Филаретова“ студентите от специалността разполагат с компютърна зала с **12** компютри и площ 2 кв.м. В Медицинския колеж на 100 студенти /средно приравнен брой/ е **3,6 компютри**.

В своята дейност студентите имат възможност да използват базата на МУ – София, както и възможностите, предоставяни им от Кариерен информационен център. На тяхно разположение са и услугите на Интегрираната информационна система на МУ – София.

**6.1.3.** Библиотеката в МК „Й. Филаретова“ притежава книжен фонд от **16 500** тома научна литература. Има абонамент за **10** периодични научни списания и вестници. В библиотеката има фонд на разработки на студенти по актуални теми.

Предпочитана от студентите форма за ползване на библиотечния фонд е заемната, при която те индивидуално получават учебна литература и пособия за цялата учебна година.

Читалнята разполага с 10 работни места, като 5 от тях са снабдени с компютри и интернет връзка. Новопостъпили библиотечни единици на хартиен и електронен носител през последните 5 години са 418 броя.

За специалността „Медицински лаборант“ броят на постъпилите библиотечни единици е 200 (47,85 %). От тях 44 са периодични издания на български и английски език. *За периода 2011-2017 г. библиотеката към МК е снабдена с още 32 учебници и ръководства, свързани с обучението на медицинските лаборанти.*

Принадлежността на МК към Медицинския университет – София осигурява на студентите и преподавателите възможности за ползване на библиотечните фондове на Централната медицинска библиотека.

**6.1.4.** МУ-София разполага и с Център за дистанционно обучение при

направено искане за дистанционна форма на обучение. Този начин на обучение не е предвиден в програмата на акредитираната специалност към МК София. Библиотеката на Университета осигурява условия за достъп до редица бази данни чрез интернет. Част от наличния фонд в Централната медицинска библиотека е качена на електронен носител и може да се ползва дистанционно от студенти и преподаватели.

**6.1.5.** В Правилника на МУ – София са регламентирани дейности за академично и административно обслужване на студентите. В помощ на студентите е организирана система за тяхното подпомагане от курсовите ръководители, от Учебен отдел и от финансово счетоводен отдел. Към последния има създадена комисия за стипендии, в която членува студент от специалността. Студентите административно се подпомагат при кандидатстване за ползване на студентските общежития на МУ – София. Удовлетвореността на желанията за общежитие е 100%.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 6.1.:**

*Студентите от специалност „Медицински лаборант“ имат необходимата материално-техническа база. Учебните лаборатории по профилиращите дисциплини Клинична лаборатория, Микробиология и вирусология са оборудвани със съвременна лабораторна техника и апаратура.*

*Налице е достатъчна аудиторна площ, компютърни зали с необходимото оборудване, библиотечна площ и библиотечен фонд със сериозен капацитет, в т.ч. библиотечни единици, използвани за целите на обучението по специалността. Има обезпеченост на административното обслужване на преподаватели и студенти.*

### **Стандарт 7. Управление на информацията**

**Критерий 7.1. Институциите имат изградена организация за управление на информацията, свързана с реализацията на обучението по специалността и последващата реализация на завършилите**

Удовлетвореността на студентите от качеството на провеждания учебен процес и прилаганите доцимولوجични практики се изследва чрез *ежегодни анкетни* проучвания, срещи със студентите и оценка на курсовите ръководители.

**Кариерният център** на МУ–София улеснява комуникациите между бизнеса, академичните среди и студентите. Центърът има обявено лице за контакт, електронна поща и гореща линия. Центърът предлага услуги за подбор на бъдещи кадри, фирмени представяния и семинари, обратна връзка със студентите.

**7.1.1.** С оглед осигуряване на устойчиво развитие на МУ–София и МК, ефективността и дейността на изградената *организационно - функционална структура за управление се обсъжда периодично*, а вътрешните нормативни актове се привеждат в съответствие с действащата нормативна база.

След края на всеки семестър се отчита успеха на студентите, анализират се причините за слабите оценки и се предприемат мерки за подпомагане на изоставащите студенти. *Средният успех* на студентите по

специалност „Медицински лаборант“ от курса на обучение през 2011/2012 г. е бил 4,82, а от държавните изпити е 4.75; през 2016/2017 г. успехът от курса на обучение е бил 4.92 и от държавните изпити 5.4

Периодично се анализират и обявяват резултатите от обучението, както и постиженията на студентите. Водещо е мнението на студентите изразено чрез събеседване и анкети.

Обобщените резултати от преведените анкети показват много висока степен на удовлетвореност от качеството на обучение на завършилите студенти, липса на затруднения при адаптирането, близо 100% реализация, желание за продължаване на образованието с повишаване на квалификацията и допълнително обучение в сферата на здравните грижи. Обобщените резултати от анкетите с работодателите показват също висока степен на удовлетвореност от качеството на подготовка на назначените новозавършили студенти.

Административното и методичното управление на специалността се осъществява от хабилитирани преподаватели и нехабилитирани преподаватели от специалността.

**7.1.2.** В МК има разработена система за проучване на професионалната реализация на завършилите студенти. Преподавателите от специалността са запознати със състоянието на пазара на труда и тенденциите на промените в него. Връзката им с потребителите на кадри е перманентна.

*От преведените анкети за проучване на удовлетвореността на 32 завършили студенти през 2016 г. 93,75% от дипломираните медицински лаборанти работят по специалността и са постъпили на работа до 1 година след завършване на образованието си. 87.50 % се адаптират лесно в реална трудова среда. От анкетата на 21 абсолвенти през 2017 г. реализиралите се са 100% и 94.74% не са имали затруднения при адаптирането.*

Студентите активно използват информационните центрове на МК и МУ. Студентите имат възможност да се регистрират и ползват услугите на съществуващия „Кариерен информационен център“ към Медицински университет – София.

**По 7.1.3.** МК-София прилага съвременни модели, новаторски практики и международен опит в процеса на обучение на студентите и осигурява актуалност на обучението им. С цел да се постигне повишаване на изискванията към подготовката, както на студентите от специалност „Медицински лаборант“, така и на останалите специалисти от Колежа и синхронизиране с европейските стандарти, в МУ – София от 2015 г. е променен форматът на приемния изпит: кандидатите полагат устен изпит с писмена част.

Преподавателският състав се отличава с висока творческа активност по отношение на съвременните методи на преподаване и ползването на актуална информация.

През отчетния период преподавателите на ОТД в специалността са участвали в проект Студентски практики, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския социален фонд.

Студентски практики са се провели през 2013, 2014 и 2015 година и в тях са участвали общо **20 студенти**. Преподавателите са участвали в проекта като академични наставници. Проектът се оказал много успешен.

През последните пет години един от хабилитираните преподаватели е активен участник като ментор към Фондация „Отворено общество” по стипендиантска програма за студенти по Медицина и лекари-специализанти от ромски произход, за което е този преподавател е получил награда за най-добър ментор от Фондация „Отворено общество”. Към тази програма са включени студенти от специалност „Медицински лаборант” и други специалности. От 2014 г. същият преподавател е наставник към Норвежката програма за обучение на студенти от ромски произход.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 7.1.:**

*В МУ София и МК се поддържа информация по отношение успеваемостта на студентите.*

*Периодично чрез анкетиране се проучва мнението на студенти и потребители. Констатира се висок статус на специалността сред кандидат-студентите. Има добра информираност относно професионалната реализация на завършилите студенти.*

*Преподавателите към МК са изключително мотивирани да осигурят подходяща информация при обучението на своите студенти, да им осигурят добра практическа подготовка. Завършилите студенти медицински лаборанти от МК- София се реализират 100% като много добри специалисти не само в региона, но в страната и чужбина. Студентите участват активно и имат достъп до учебни практики, международни програми и проекти.*

### **Стандарт 8. Информация за обществеността**

**Критерий 8.1. Институциите публикуват ясна, точна, обективна, актуална и лесно достъпна информация за всички дейности, свързани с обучението по специалността**

На сайта на МУ-София и МК ежегодно се представя необходимата информация за условията за обучение в специалностите от регулираните професии, основните квалификационни форми, квалификационните характеристики, учебните планове. Организиран се извънаудиторни дейности в МК, както и периодични публични събития, за популяризиране на продукцията на преподавателите и студентите. Информацията е достъпна и чрез кандидат-студентския справочник.

В МК на МУ-София административно, организационно и финансово са осигурени необходими условия за публикационна дейност на преподавателите. МК „Й. Филаретова” поддържа собствени възможности за публикуване (печат, интернет носители), както и поддържане на договорни отношения с външни партньори чрез собственото списание „Здраве и наука”, което бързо извоюва достойно място сред научната литература.

Преподавателите от специалността участват в различни научни специализирани конференции и конгреси, работни срещи и др. форуми, като преподаватели и студенти от специалността са представили свои научни

разработки (доклади и постери ) в 9 научни форуми. Подробна информация за тази дейност има в 5.2.2.

Във връзка с възможностите за осигуряване на студентска мобилност Колежът е проучил програмите за обучение в различни учебни заведения, в които се обучават кадри по професията.

Цялата необходима информация за мобилност на студенти и преподаватели е достъпна на сайта на МУ-София. Проведена е и среща на студентите с представители на програмата Еразъм+. През Учебната 2017/2018 г. за първи път 5 студенти от специалността осъществяват преддипломен стаж по програмата Еразъм+ в Република Македония. Преподаватели все още не са участвали в програми за мобилност.

За специалността „медицински лаборант“ има малко възможности за студентска мобилност, поради липса на съответствие с обучението в други страни на специалността „медицински лаборант“ като „професионален бакалавър“.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 8.1.:**

*Сайтовете на МУ-София и МК „Й. Филаретова“ дава много добър достъп до информация, свързана със специалността. Изградена е достатъчно богата база по отношение на „жизнен цикъл“ на студента, в това число възможности за кандидатстване, обучение, кариерно развитие, специализация. Провеждат се регулярни срещи с потребители – представители на базови институции. Създадени са реални възможности за публикуване в издания на университета и колежа от страна на преподаватели и студенти. Регистрирани са голям брой участия в конференции и други форуми на преподаватели, осигуряващи обучението.*

*Има недостатъчност на споразумения за мобилност с чуждестранни университети, поради непълноценното представяне на специалността „медицински лаборант“ като „професионален бакалавър“.*

### **Стандарт 9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите**

**Критерий 9.1. Институциите извършват регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на учебните програми, съобразно еволюцията на научните знания и технологии, при обучението по специалността от регулираните професии**

**9.1.1.** В МК системно се осъществява преглед и актуализиране на учебните програми от Комисията по учебни дейности. Взимат се предвид промени в ЕДИ, мненията на студентите относно качеството на учебния процес, мнението на потребителите и състоянието на пазара на труда за специалността “Медицински лаборант”. Резултатите от научноизследователската дейност намират релевантно положение при осъвременяване на учебните програми. Перманентно се актуализират учебните програми в унисон с потребностите от промяна. В комисията по

учебни дейности се включени студенти и потребители на кадри, които изразяват мнението на тези заинтересовани страни относно учебния план, учебните програми, методите на преподаване и на тази основа се развива перспективата за професионална реализация по специалността.

**9.1.2.** Комисията по учебна дейност към специалност „Медицински лаборант” анализира семестриалната и годишна успеваемост на студентите, обсъжда провеждането на изпитни сесии и преддипломния стаж. Периодично се обсъждат всички показатели, свързани директно с качеството на образователния процес: успеваемост, проблемни студенти, подготовка за преддипломен стаж, колко са приети и колко са завършили успешно, състояние на учебната документация, изпълняват ли се личните планове на преподавателите за всеки семестър, развитието на академичния състав, резултати от направените анкети. Всички показатели, свързани с качеството, се разглеждат на КС.

#### **Констатации за изпълнение на критерий 9.1.:**

*Осъществява се периодично актуализиране на документацията, свързана с учебния процес. По време на заседания на КК се обсъждат възможностите за усъвършенстване на качеството на преподаване на базата на провеждани анкети и вътрешни одити.*

## **Стандарт 10. Циклично външно осигуряване на качеството**

### **Критерий 10.1. Институциите извършват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на всички учебни програми по специалността от регулираните професии**

Периодично в специалност „Медицински лаборант” се организират срещи на студенти и преподаватели, на които се прави самооценка на постигнатите резултати в обучението и се набелязват мерки за подобряването му.

Преподавателите в специалност „Медицински лаборант” познават конкурентната среда на обучение в медицинските колежи на страната.

Възможността завършилите специалността да се реализират почти 100% е една от причините за нарастващия интерес към специалността. През последните пет години трайно се наблюдава увеличаване броят на кандидатстващите в специалността. **Към 01.01.2018 г. в рамките на гр. София и страната е ясно изразен дефицитът на медицински лаборанти.**

МУ – София и МК преминават през външно осигуряване на качеството в съответствие с ESG. Външното осигуряване на качеството проверява ефективността на вътрешното осигуряване на институцията. Гарантирането на качеството е непрекъснат процес.

Последната програмна акредитация на специалността „Медицински лаборант” е била през 2011 г. НАОА дава оценка „много добра“ за срок от 6 години. През 2014 г. е преминала успешно процедура за следакредитационен контрол.

### **Констатации за изпълнение на критерий 10.1.:**

Последната акредитация МК по специалността „Медицински лаборант“ от НАОА, реализираните в рамките на следакредитационния период вътрешни контролни проверки, вътрешен одит и следакредитационния външен одит имат значение за поддържане на необходимото качество на процеса на обучение.

Конкурентната среда в България се познава добре, има информираност и за развитието на специалността в няколко чуждестранни държави.

Специалността „Медицински лаборант“ в МК „Йорданка Филаретова“ има водещи позиции в страната, поради традициите като най-старото учебно заведение за подготовка на кадри за здравни грижи, което се илюстрира с избора на кандидат-студентите, професионализма на преподавателите и професионалната реализация на завършилите.

## **VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Обучението на студентите по специалността от регулираните професии „Медицински лаборант“ на ОКС „професионален бакалавър“ в Медицинския колеж „Йорданка Филаретова“ на Медицинския университет в град София се осъществява съгласно Закона за висшето образование и Единните държавни изисквания за специалността на основата на добре разработена учебна документация.

Обучението отговаря на съвременните изисквания, свързани с процеса на преподаване, оценяване, практическа подготовка и е съобразено с изискванията на европейските образователни стандарти в учебната, научната и методична работа.

В МУ-София и респективно в МК „Йорданка Филаретова“ е налице цялостна Система за управление на качеството, обезпечена чрез поддържане на собствена документация, достъпна в електронната страница на Университета.

Обучението на студентите се осъществява от преподавателски състав с висока професионална квалификация. Лекционните курсове се водят от хабилитирани преподаватели на ОТД съгласно изискванията на ЗВО и ЕДИ. Осигурени са условия за академична мобилност и научно израстване на преподавателите

Резултатите от периодичното изследване на студентското мнение и мнението на потребителите по отношение на цялостния процес на обучение се отчитат с оглед усъвършенстване на обучението. При определяне на съдържанието на учебните програми и практическата подготовка на студентите се отчита мнението на потребители на кадри – основно базови институции, в които студентите осъществяват практическото си обучение.

МК представя данни за добре организирана и реализирана научноизследователска дейност. Стимулира се активна публикационната дейност чрез **собствено издание** на Колежа и системно организиране на

научни форуми и участие на научни форуми в страната.

Студентите от специалност „Медицински лаборант“ на МК „Йорданка Филаретова“ имат необходимата материално-техническа и информационна база за осъществяване на ефективен процес на обучение. Студентите ползват добри бази и извън рамките на Колежа.

Има отлично функциониращ Кариерен център, както и връзка със завършили студенти. Реализацията на студентите след тяхното завършване през последните пет години е близка до максималната.

Функционира система за установяване и поддържане на международно сътрудничество за преподаватели и студенти. Студентите участват активно и имат достъп до учебни практики, международни програми и проекти. Налични са процедури за признаване на периоди на обучение и практика в чужбина.

В МК „Йорданка Филаретова“ се познава добре конкурентната среда в България, има информираност и за развитието на специалността в няколко чуждестранни държави.

**Въз основа на констатациите по резултатите от извършеното оценяване, ПКЗС предлага запазване на капацитета от 180 студенти за обучение по специалността от регулираните професии „Медицински лаборант“ на ОКС „професионален бакалавър“ от професионално направление 7.5. Здравни грижи в Медицинския колеж „Йорданка Филаретова“ към Медицинския университет-София.**

## **V. ПРОЕКТ НА ПРЕПОРЪКА НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ**

**1. Да се увеличи броят на избираемите учебни дисциплини.**

**Срок: м. септември**

**2018 г.**

**Председател на ПКЗС:**

**/ проф. д-р Борис Богов, дм /**